

SILOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejem za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za meseč, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuge dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnost je v Rudolfa Kirbiša hiši, Gledališka stolba.

Upravnost naj se blagovoljno pošljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Koroška popustljivost.

— Ni še dolgo, ko so naši korotanski bratje opustili lepo priliko, da spravijo vsaj jednega pravega zastopnika v državni zbor. Takrat nam je sveta jeza krčila prsi in morali smo povedati na vsa usta, kam vodi taka politika naše brate in nas. Nesmo še pregoreli prve žalosti, že nam so podali koroški vodje drugo, tako, da so nam sprva usta kar zanemila, pa ker govore tice v zraku in kažejo v zemlji, ko bi mi ne vedeli svoje dolžnosti, izpregovoriti moramo tudi o zadnjem navedenem grenkem pojavu, z upom, da je res zadnji. — V mislih imamo namreč izjavo koroškega katol. društva, katero je podpisal njegov predsednik, čestiti vodja koroških Slovencev — g. Andrej Einspieler, prav proti interpelaciji državnega poslanca Gregorca i drugih slovenskih in neslovenskih tovarišev zoper imenovanje trdega Nemca dr. Kahna na krški škofovski sedež. Kakor obče znano, bilo je od rečenih poslancev naučnemu ministru stavljeno pohlevno vprašanje, ne mislili, da je novemu škofu potreben pomočnik (coadjutor), ki bi umel in govoril tudi slovenski, drugi jezik svojih vernikov ter ga tako nadomestoval ondi, kjer njemu ni možno. To zahtevanje osnovano je trdno v cerkvenem pravu, pa tudi ko bi to ne bilo: vprašanje prisililo bi zapetega nam ministra Gautscha, da vender odločno pokaže svojo barvo, našim državnim poslancem nezavisnega značaja pa bi dalo priliko, da natanko osvetle razne razmere po tužni Koroški. Pa kak odziv se čuje temu vprašanju od voditeljev koroških Slovencev? Vsak razumen človek bi mislil, da vsak slovenski Korošec odobrava ta korak nekaterih naših poslancev in da, če mirno, vsaj željno pričakuje, kako bode naučni minister svoje sodelovanje pri tem imenovanji opravičeval. Pa mesto tega dirne nam v oči tista čudna zgoraj omenjena izjava, po kateri so slovenski Korošci čisto zadovoljni s sedanjim stanjem, misleč, da bode sicer častni novi višji pastir vender uplival na to, da se vsa slovenska deca na Koroškem konči v nauku sv. vere poučuje v lastnem jeziku. Mi pa smo prepričani, da milostlivi višji pastir razmerje mej slovenskimi Korošci ne pozna in da jih bode kot

tujec pri najbolji volji težko spoznal in zato ostane pri svojem dvomu, tembolj ker čitamo na kak način skušajo nasprotniki novega dostojanstvenika dobiti za svoje namere. Težko nam je torej, da vidimo pod že večkrat omenjeno izjavo častitega, v boji za našo stvar osivelega voditelja koroških Slovencev, toliko težje, ker vemo s koliko večjo silo bodejo nasprotniki, in bode vlada sama gotovo ta dobrodušni čin uporabila, da pokaže naše ute-mljene zahteve kot ničeve in nepotrebne želje. Iz-previdimo pa z druge strani, da je k temu njegovemu dobodušnemu in zaupljivemu koraku krivo premalo, neodpustljivo naše površno zanimanje za stanje vseh Slovencev in za jedinost v domačem taboru. Nemila osoda, sovražniki in slovanska nejedinost razdelila je namreč tudi Slovence na več pokrajin in še le od nekaj desetletij razširila se je obča zavest, da kakor smo vsi sinovi matere Slave tako spadamo posebno prebivalci posamnih slovenskih dežel, nenanaravno ločenih, v jedno družino. Skušnja uči, da vsaka rodbina, kjer ni složnega, jedinega gospodarstva — propade, — tako propade tudi narod, če njega voditelji vsaj glavnih načel do dobra ne utemelje, temveč hodijo vsak po svojem potu brez določenega in omejenega konca. Slično negotovo, nesložno postopanje opazujemo tudi že nekaj časa pri nekaterih slovenskih državnih poslancih raznih kronovin. Ti gospodje spuščajo čestokrat iz vida skupne potrebe našega naroda ter vodijo jih, če ne osobni, vsaj pogostoma krajevni oziri. Solidarnost slovenskih poslancev, ki sicer ni bila nikdar ukovana v pravila posebnega kluba, ki se je pa kazala sploh v dejanji, ona solidarnost jela se je rušiti in že imamo par tacih „divjakov“, ki se zanašajo jedino na svojo, sicer spoštovanje previdnost in ki skoro popolno prezirajo nazore svojih drugov in svojih volilcev. Zadnji bodejo, če ne prej, vsaj pri novih volitvah takim zastopnikom brez dvoma pokazali dejansko svoje mnenje, a če hočemo, da to mnenje ne ostane le mimoidoče, temveč trajno, uplivajoče na nove zastopnike, tedaj je skrajni čas, da se vse slovensko politično življenje prenovi in uredi, da se spravi v pravi tek, k temu pa je nujno potreba že večkrat imenovanega političnega društva.

Deseto poglavje.

Tisoč pripravnih potov mi bodo našli,

Da zaničujemo stare zime stiskajoče gospodstvo;

Mi bodo oblačili njena vela lica s cvetlicami,

In na njeno milo golo glavo

Sanjarsko cvetlične venco bodo po-kladali.

Okoli štirinajst dni po Dudleyevem dohodu je Mabelina plemenita, pa nepremišljena gostoljubnost hudo skusila potrpežljivost stare gospice Vaughanove in blagosrčnost vse rodovine. Nalezljiva bolezen je napadla nekaj otrok v istej gostilni, v katerej je gospa Leroyeva bivala. Ko je Mabel slišala sestro tožiti, da je dečkov zdravje v veliki nevarnosti, siliša je na to, naj prideta v starega očeta hišo, kjer naj bi ostala, dokler ne bi nevarnost nalezljivosti izginila. Mlada dečka sta se močno veselila, da sta tesno otročjo sobo zamenila z Vaughanovo prostorno hišo, kjer sta lehko svobodno dihalo; še rajša pa je nju mati sprejela predlog, ki jo je kaj neprjetne tovaršije in odgovornosti rešil. Zato sta precej došla z Lidijo Hopovo, ki je kljubu odpuščenju še zmiraj pri gospe Leroyevi služila. Ker je

Političnega društva nam je torej treba, ki bode osredotočilo naše javno življenje in iz katerega naj se bode vodilo vse politično življenje. Mir, ki vlada po naši domovini je le navidezen; pridi, kamor hočeš, povsodi odzivajo se ti jednaki glasi: tako ne more nadalje ne v gmotnem, ne v narodnem oziru. Treba samo, da imamo neko sredino, kamor naj se ta mnenja stekajo odkoder bi potem uplivala s podvojeno močjo na domače zastopnike ter na domače in stranske nasprotnike. V vsakem večjem kraju na Slovenskem morale bi biti nekake podružnice rečenega društva, v njih naj bi se razpravljali politični dogodki lastnega, pa tudi drugih slovenskih krogov, tam naj bi se zglasile pritožbe, tam stavili nasveti. Vodstvo podružnice pošljalo bi take verodostojne pritožbe in nasvete osrednjemu vodstvu, ki bi potem izbral pravo pot, da vsaka stvar, vsaka nam storjena krivica pride do mesta, kjer se da izlečiti ali vsaj osvetliti. Na ta način bilo bi vse dogodke po našej domovini možno pregledati in pokazale bi se nedostatnosti, o katerih še nemamo pravih pojmov. Pojavi, ki bi tako neposredno ali po naših poslancih prišli pred državnim zbor, ali na drugo spadajoče mesto, bili bi v čisto drugem svitu, kakor so sedaj pritožbe posamnih osob ali naših novin. Razni naši zastopniki se bodo tako tudi lažje poučili o splošnem mnenju po narodu in vsled tega morali bodejo postopati jednodušno povsod in pri vsakej priliki. Razen dolenjega Štajera doslej na Slovenskem ni bilo jednacega društva, samo za časa volitev sestavl se je nek osrednji odbor, kateri pa, kakor vsaka v naglici skrpana stvar, ni imel dosti moči, kar so pokazale mnoge zaduže volitve. Mi imamo sicer že mnogo društev, a nasvetovano je za naše javno življenje največjega pomena sicer pa tudi drugim društvom brez kvara — ker ne zahteva skoro nikčih materialnih žrtev. Potrebnost tega društva uvideli so tudi drugi avstrijski narodi in res imajo jih vsi ter na njih shodih in v njih izjavah, po njih učinkih se kaže, da imajo velik upliv. Take organizacije nam je trebalo že davno in potem bi se ne kazali nikjer taki nepotrebni pojavi, kakor je iz začetka navedena koroška izjava. Ako ustanovimo jednak društvo, bode naš političen program kmalu čisteji in jasnej,

LISTEK.

Mabel Vaughan.

(Roman. V angleškem spisala Marija S. Cummins, poslovenil J. P.-ski.)

Deveto poglavje.

(Dalje.)

Ludvika gledala le na svojo ugodnost, trebalo je komaj Murrayevih prošenj, da je toli spremno deklino, kot je bila Lidija, v službi obdržala. Lidija se je res morala močno premagovati, da je gospojino ponudbo s spodobno ponijo in hvaležnostjo vsprijela, vendar je bila za to obilo odškodovana in obdarovana, ker je imela priliko nekaj tednov preživeti v hiši mlade svoje dobrotnice.

Vsa rodovina se je sprva z veliko potrežljivostjo udala temu motenju domačega miru; a Murrayev ropotanje in Alikova samoglavnost sta načrivali kmalu mnogo težav in neprijetnostij. Gospod Vaughan njima je utekal, zapriši se v čitalnico ali knjižnico. Henrik se je nekaj časa kratkočasil z ropotajočimi igrami dečkov, spodbujal nju radost ter ju pogostoma mej seboj v prepir spravljal, a nazadnje je vselej utekal iz hiše ter je puščal, da so drugi želi, kar je on objestno sejal. Gospica Sabija in mnogomučeni posli so pa največ trpeli po teh neukrotnih in upornih došlečih; kajti Mabel, če prav ni imela z drugimi stvarmi opraviti, radovala se je navadno močno v družbi teh mladih gostov. Res je morala večkrat prepire razločevati in zdražbe poravnnavati. A znala je kaj srečno in na zadovoljnost obeh strank reševati taka zamotana vprašanja.

Ali naj bode Mabelino zaupno srce nastavljeno temu plivu, pri katerem vse oledeni? Ali naj mladji je duh, ki po resnici in spoznanji hrepeni, deli lažno modrijanstvo zmešanega razuma? Ali naj duša, pristopna vsem velikim in stanovitim utisom, gleda, kako se vse plemenite namere v hladnem umovanji napačne izkušnje udušajo?

Častihlehnost, samoljubje, napuh srca, zapečljana vobraznost in četa posvetnih prijateljev gonili jo bodo dalje in dalje po nevarni poti, po katerej hoditi jej je navidez usojeno. A na potu jih bodo nekdo srečal, neko otroško bitje, polno svete vere, upanja in ljubezni, ter se jim bode ustavilo z milo močjo ponižnega srca, s čistim življenjem in tihom molitvijo. Res, nejednak se vidi boj, vendar je sam Bog, ki zmago podeli.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. aprila.

V krogih državnozborske desnice se pretehuje vprašanje, bi li ne bilo umestno, da bi se zakon, po katerem morajo vseučiliški profesorji, spolnivši sedemdeseto leto, iti v pokoj, raztegnil na vse državne uradnike. Tak zakon bil bi kako korišten, ker pri državnih uradilih večkrat nahajamo stare uradnike, ki niso več za delo, ampak le za napotje. Slovanom bi pa tak zakon bil tudi v narodnem oziru koristen, ker bi mnogi stari zagrizeni sovražniki našega naroda ne ovirali več narodne jednakopravnosti pri sodnih in drugih uradilih.

V petek je gosposka zbornica jednoglasno vsprijela Scherlingov predlog, da se Prázakova jezikovna naredba izroči posebnemu odseku v pretres, ko je grof Taaffe se izjavil, da se vlada strinja s tem predlogom ter bode že v odseku opravičila jezikovno naredbo.

Vnajme države.

Po noči mej četrtek in petkom je Sofijsko prebivalstvo prestrašila močna eksplozija. **Bolgarska** vlada je sprva mislila, da je eksplozija delo kake zarote. V kratkem času se je poizvedelo, da se eksplozija ni prigodila v nikakaj zalogi smodnika, pa tudi ne v vojašnici. Štiri dni poprej bilo je nekemu železniškemu podjetniku 350 kilogramov smodnika ukradenega in sodi se, da so tatje kje blizu mesta smodnik spravili, ki se je pa vsled neprevidnosti užgal. Žandarmerija preiskuje okrog mesta, kje je bila eksplozija. Če tudi sedaj eksplozija najbrž ni napravila nobene škode, je vender vlada v skrbih, ker ne vé, kaj so nameravali tatovi s smodnikom in če se ne pripravlja kakšna ustaja ter so tatovi hoteli ustajnikom prodati smodnik.

Rusko vojno ministerstvo naročilo je 40.000 četrti moke in 100.000 četrtov ovs. Nek Odeski vetržec je pa sklenil s francosko vlado pogodbo, da je bode preskrbel 60.000 meterskih centrov ovs. Utrdbe pri Kovnu je te dni ogledoval veliki knez Mihail. To mesto se že utrujuje tri leta in že dela stanejo nad 10 milijonov rubljev. Delo vodi upokojeni polkovnik Ševcev. V pomorskih delavnicah ob Črnom, Hvalinskem morju in Volgi nekda tako pridno delajo, da v hitri oborožen kolikor mogoče vojnih ladij. Kak namen ima to oboroževanje, se nič ne poroča, vsekakso je v zvezi z bolgarskim in afšanskim vprašanjem.

Vse evropsko časopisje razburja dogodek, da so **Nemci** zaprli francoskega policijskega komisarja Schnaebele. Kako se bode stvar poravnala, še danes ne moremo za gotovo vedeti. Skoro splošno se misli, da mirno, zlasti, ker je francoska vlada pri tem pokazala nenavadno hladnokrvnost in je Bismarck takoj naročil nemškemu zastopniku v Parizu, da naj sporoči francoskej vladi, da Nemčija ni mislila Francovov izzivati, in da je pripravljena takoj dati zadoščenje, ako je Schnaebele bil prijet na francoskej zemlji. Poročila iz Pariza zatrjujejo, da je bil prijet na francoskej zemlji, tako je pokazala tudi preiskava francoskih oblastev. Kakor se skoro soglasno zatrjuje iz Pariza, sta dva nemška policista Schnaebele prijeli na nemškej zemlji, pa se je njima bil izvil in bežal na francoska tla, kjer ja je počkal. Pokazal je njima mejni kol, toda se nista zato zmenila, ampak sta ga uklenila in odvedla. Ves dogodek je opazovalo prav v bližini več delavcev, ki so delali v vinogradih in so bili potem

Sedaj z dobroto sedaj z ostrostjo se jej je posrečilo pridobiti neko veljavno in oblast nad mladima sestričema.

Ta upliv je pridobila s spoštovanjem, katero je neprestana nje resničnost dečkoma izbjajala, še bolj pa s prisrčnostjo, s katero je prilično nju načrte odobravala in se nju veselic udeleževala. Kolikor zelo se je nje srce z drugim pečalo, vender nič ni moglo nje resnične ljubezni do otrok in nje sočutja z njunim veseljem zmanjšati. Tako je Mabel že davno dogovorjeno vožnjo na saneh pričakovala komaj z manjšo radostjo kot otroka, ki sta od začetka zime o njej sanjarila. Kot otroka pozdravila je tudi ona prvi sneg z nehnjenjo radostjo.

Z mrakom jelo je snežiti. V jutro pokrivala je vse mesto krasna bela obleka svežega snega, ki je zavoljubne ljudi vseh vrst prav zapeljivo na planu vabil. Predno je bilo poludne, mrgolelo je po Široki ulici in po drugih glavnih ulicah polno sanij raznih podob in boj, ki so z vozečimi se veseljaki in ponosno tekajočimi konji nekaki predpustni prizor načrpljali. Vender mej premnogimi bogatimi in krasnimi kočijami najlepše narejena in najkrasnejše opravljena je bila ona, ki je srečno, cvetoča Mabel in nje radostna sestrica vozila. Naglo so se vozili gori in dol po glavnih ulicah ter so veseli se

z sprostitevjo, da se na prvi pogled lahko spozna, da nes resnična. Nekateri trdijo, da so ga prijeli v Noveau-u, kjer je baš prišel iz županove hiše, drugi pa, da se je Schnaebele dalj časa potikal okrog Metza, kjer ga je tudi policija prijela. Ko bi bil tudi Schnaebele prijet na nemški zemlji, bi se postopanje nemške policije ne moglo opravičevati, ker ga je zvijačno zvabila na nemška tla. Celo angleški listi, ki Francozom neso posebno prijazni, obsojajo postopanje nemške policije. Schnaebele je Alzačan, pa je bil vedno v francoskej službi. Ker se ni nikdar odpovedal domovinski pravici v Alzaciji, so mislili Nemci, da morejo z njim postopati, kakor z nemškim državljanom. Dolže ga, da je vohunari po Alzaciji in Loreni in vojake nagovarjal, da naj uheče v Francijo, ter jim pomagal k begu. Pred nekaterimi tedni ga je nekda državno sodišče v Lipsiji „in contumacium“ obsodilo zaradi veleizdaje in malo pozneje se je pokazalo, da je sokrivec pri raznih veleizdajskih dejanjih v Alzaciji in Loreni, zaradi katerih se sedaj vrši preiskava. Zategadelj je sodišče izdal povelje, da ga zapro. Francoska vlada je že izročila nemškej akte o preiskavi. Ker nemška oblastva tudi preiskujejo, kje je bil Schnaebele prijet, bode v kratkem nemška vlada sporočila francoskej, kak uspeh je imela preiskava nemških organov. Če se tudi zaradi te afere še ne začne vojna, vender vse kaže, da pride kmalu do velicega boja meji Nemci in Francozi. Nemci hitro popravljajo utrdbe v Alzaciji. Te dni jih je ogledoval namestnik Moltkejev, general Waldersee.

Več francoskih trgovcev in obrtnikov namravata prositi vlado, da bi razstava preložila na 1890. leto. Nadejajo se, da se bode njih prošnji ustreglo, ker bi se razstave 1889. leta ne udeležile monarhične vlasti in bi tudi mnogim Francozom ne bilo prav, če bi se proslavljala stoletnica revolucije. Razstave 1890. leta se bode pa lahko udeležil ves francoski narod, pa tudi vse evropske države.

Italijanski parlament vsprijel je v četrtek brez debate nov carinski tarif. Kralj je takoj potrdil nov zakon in „Gazzetta Uffiziale“ ga je še isti dan objavila. V petek je že nov carinski zakon stopil v veljavo.

Pruska zbornica poslancev je sklenila, da se cerkvena predloga ne izroči odseku, ampak se o njej v plenumu nadaljuje posvetovanje. Da bi se predloga izročila odseku, hoteli so samo narodni liberalci, ki so tedaj v tem slučaju glasovali proti vladni. Ker se je Bismarck bil izjavil, da je njegova čast angažovana, ter bode odstopili, ko bi vse narodne stranke ne glasovale za predlogo, bi tedaj sedaj moral odstopiti, kar pa ne bode storili. Bismarck še nikdar ni resno mislil na demisijo, ampak le straši s tem, da bi se parlament rajši udal njezovi volji.

Angleška gorenja zbornica vsprijela je v drugem branji irski kazenski zakon, ko je poprej izjavil lord Salisbury, da stavi vlada zaupno vprašanje.

Dopisi.

Iz Pulja 22. aprila. (Molčanje bi bilo greh.) Mogoče, da bo marsikateri izmej čitateljev „Slov. Naroda“, prebravši ta dopis, nevoljno položil list iz roke, misleč si: ta nam pa res vedno jedno in isto gode.

Res je: človeku že preseda ta večni ravs in kavs s protivniki našimi, in tudi nam uleže se trpka britkost okoli srca, ako moramo, ustrezoč doljubnej svoje dolžnosti, odgovarjati nemško-židovskim lažem. To Vam je zopern, nehvaležen po-

drvili skozi nebrojno vrsto velikanskih odprtih javnih sanij, ki so bile vse pisano ozaljšane in s potniki preobložene. A mej njimi so bile krasne novošegne sani s postrežčeki v obrobljenih suknjah in dragocenih kožuhovinah, male sani z naglimi konji, katere so mladi ljudje vodili, skratka bili so vso vseh vrst, bogati in vsakdanji, ki so se nenašoma prikazovali ter po lepoti, pisanosti, blišči in brzosti mej seboj tekmovali.

„Glej no!“ zaklical je Murray radosti po konci skočivši, „tam-le je mati z gospico Vanekarjevo v gospod Erlovih novih saneh. Vozi hitreje, Donald“, zaklical je kočijažu, „vozi hitreje in glej, ali ne bi mogli onih-le sivih konj preteči!“ In ko so veselo drli mimo gospe Leroyeve in nje tovaršice ter vse sotekmece, drugega za drugim, pretekli, morala je Mabel za roko prijeti razburjenega dečka, da ne bi pri svoji preobili radosti izgubil ravnotežja ter s sanij ne padel.

„Teta Mabel glejte no!“ zaklical je jednako opazujči pa mirnejši Alik, „poglejte no lepo, malo belo morsko školjko, ki se vidi, kot bi morske pene rezala. Volčura, konj in oprega, vse je tako belo kot sneg. O, ta je pač najlepši mej vsemi! Gospod Dudley se v njem vozi in vidi nas, gotovo Dudley nas vidi ter skuša nas dohiteti!“

profesijsk lažnjivec v jednej samej uri toliko načaže, da se mu ne more deset drugih v jednem cellem dnevu primerno odgovoriti.

In vender moramo, moramo, pravimo! Ni ga boljšega izdatnejšega svarila za ljudstvo naše, kakor če mu kažemo njega zoperne take, kakeršni so, v vsej njih podlosti, v vsej nagoti. Zrcalo moramo držati rodu našemu pred oči, da bo videl v njem pristno podobo sovražnika svojega, da bo videl njega odurni obraz, v katerem se nam slika divja strast -- strast sovraštva do nas. In čudež bi moral biti, da ne bi se rod naš — dasi sicer krotak, kakor golob — videč, koliko krvic, koliko nezasluženega obrekovanja in zasramovanja se vali na njega glavo — in to od ljudij, katerim ni nikdar lasu krivil, od katerih zahteva le pravice — da bi se ta rod ne razvnel, sè studom obrnil od njih in vrpel od sebe golobj svojo natoro postal jeklen, pogumen sokol, ki sa mozavestno razprostre svoji peruti, pripravljalčo se k ponosnemu vzletu.

Tu ne pomagajo rekriminacije, kajti smejejo se jim le; ne pomaga apelovanje na pravni čut, ker tega čuta mej protivniki našimi nikjer ni. Tu velja pokazati zobe, treba se je postaviti na ono stališče, katero zavzema hišni gospodar, ki vé, da je le on sam gospodar v hiši svojej, da je njega volja kategorični imperativ za vsa dejanja in nehanka cele družine.

Ako se sovražnik predzno dotakne dobrega imena rodu našega, moramo ga takoj kreniti po nikdar mirujoči roki, vsako nesramnost moramo zavrniti energično, pokazati svetu, da smo sicer reven narod, ob katerega žaljih si je neusmiljeni tujec gradil svoje palače, a da so ves tisti kapital, s katerim se tujec ta tako rad ponaša, le nabrane potne srage dobrega prepohlevnega našega rodu. Zvedo naj pa, da ima rod ta, dasi revez, v svojej duši oni srce človeško plemeneči čut, ki ga zovemo ljubezen do rodne zemlje, ljubezen do onih glasov, ki udarjajo na uho človeka, res človeško mislečega in čutega, kakor nebeška harmonija, in to so glasi materinski. Svet naj ve, da polni dušo naši čut, v katerem se najlepše izraža ljubezen do domovine in naroda — narodni ponos, ki ne dopušča razčlanjenja od nobene strani in ki je vsekdar pripravljen zahtevati zadoščenja, ako bi se hotelo skruniti dobro ime za vse lepo in blago borečega se slovanstva, izvršujočega ono krasno in plemenito nalogo v človečanstvu, ki mu jo pripisuje slavni naš pesnik — prorok — Stritar. Le tako boderemo si priborili prepotrebni rešpekt.

Da smo napisali te-le vrstice, dala nam je povod „Deutsche Zeitung“ od srede, sè svojim uvodnim člankom o razmerah v Šibeniku. Kolikor se vidi, si je ta list priboril prvenstvo in koraka na čelu židovsko-nemške žurnalisticke, — nekdaj oblastna „Neue freie Presse“ krevsa le pohlevno in ponižno za njim — zato pa je postal tudi glasilo naše irentente. In res opazujemo, da se zadnje čase kar vrste dopisi iz južnih provincij v „D. Ztg.“ „Schöne Seelen finden sich.“ Rečeni uvodni članek je pa tak, da je „D.

„A tega ne more!“ vzkliknil je Murray novega sotekmeca opazujč. „Stavim, da naših kostanjevcov ne bode dotekel; tetka, ali stavite?“

„Pač, pretekel nas bode“, reklo je Alik, ki je daljavo skrbno meril.

Mabele temna rudečica in njene žareče oči so izdajale, kako močno se je za vožnjo na skus zanimala, vender ni čutila nikakor one Murrajeve prevere, ko je konj, bel kot sneg, se polagoma bolj in bolj približeval. Če prav je v zavesti bližajoče se izgube, čutila nekako ponižanje, kazala vender nikakor ni z radostnim smehljanjem, s katerim je pozdravila Dudleya, ko je mala kočija nazadnje jo došla. A tudi Dudley ni nikakor nameraval, da bi se s svojim uspehom ponašal, ampak bil je zadovoljen, da je poleg nje sanij vozil ter jo je vkljubu vsem oviram nekaj minut spremjal. Ta pogodba je bila Mabeli res kaj laskava in prijetna, a vse drugače jo je sodil burjadi mladi sestrič, ki je, že zmiraj zmagoščen, neprenehoma kočijažu klical: „Donald, vozi naglo! Le poženi dobro!“

Kočijaž je čital nasprotno povelje na obrazu svoje gospodinje, ki je odgovarjala Dudleyu, ko je ta k veselemu dnevu čestital; zato ni hotel konj preveč pogaujati, kar je Murray kmalu opazil.

„Alik, viš no!“ vzkliknil je iz nanošenega

Zt. z njimi prekosna samo sebe. Kaj si bo svet mislil o nas, ako ne damo primernega odgovora? Po temu spisu soditi, so Slovani rod samih lopovov in tato. Člankar na pr. pripoveduje, da se je oropala soproga fregatnega kapitana Morina, a pripoveduje tako, kakor da bi se bilo zgodovalo po naročilu narodne stranke in malo da ne trdi, da se je plen delil mej lopovom in g. Klaicem. A ne samo Dalmatinov, vse Slovane stlačil je v ta konglomerat psovki, zasramovanja in obrekovanja.

Rodoljubje dalmatinski ne smejo molčati na zlobni, nečuveni napad, odgovoriti morajo v kakem večjem listu. Povedo naj, da so to le izbruhi peneče jeze, ker se je Slovanstvo toliko ujunačilo, da ne pusti več, da bi vsakdo, ki ima le čas zato, — plesal po njega hrbitu. Znabiti se bode vendor le našel nemšk list, ki bo imel toliko dostojnosti in pravicoljubja, da bo dal nedolžno napade nemu prilike, da se opraviči, držeč se gasla: „Der Wahrheit eine Gasse!“ C—t—č.

Iz goriške okolice 20. aprila. (Nemarost v domačem taboru) bil je naslov včerajnjemu Vašemu uvdnemu članku, kjer ste povedali marsikojo resnico — žalostno resnico o naših pravica. Kaj nam pomaga, da nam je dovoljeno to in ono, ako pa nikdo ne gleda na to, da bi se nam tudi dajalo, da bi se pravica in zakon tudi izvrševala našej narodnej stvari v korist. Pisali ste v članku tudi o c. kr. davkarijah, katere da so posljale mej slovenski narod nemške in laške spise. To se godi pri glavnici c. kr. davkariji v Gorici še zdaj v najpopolnejši meri. Bela vrana se poprej dobi, kakor slovensko pismo od tam slovenskim strankam. Kar ni v jedino zveličalnej nemščini, je v blaženej laščini, — le o slovenščini ni ne duha ne sluha. Ako uradnik po naključju pride v roko tiskovina z dvojnim tekstrom, kaj stori c. kr. uradnik? Obrne se mu v rokah tako, da pride slovenski tekst od spodaj in slovenski stranki napiše in popolni nemški tekst. Ako je tiskovina tako ustvarjena, da je prva vrsta nemška, druga laška in tretja slovenska; kaj mislite, da popolni slovensko vrsto za slovensko stranko? Ne! ampak nemško, ali pa laško!! Ako slovenska stranka prosi kaj v slovenskem dopisu, — dobi odgovor v nemščini — in to v dveh mesecih, če tudi stvar potrebuje nujno; in zgodi se tudi, da nečejo umeti slovenskega dopisa. Piši zopet in zopet, čakaj mesec dñj!

Ako slovenska stranka prosi, naj se jej posljajo slovenska povabila ne dobi odgovora niti v prihodnje slovenskih povabil in tirjatev, ampak kakor poprej vse v nemščini in tudi v laščini. — Tako je pri našej davkariji. Pri sodiščih se nam godi baš tak o, — če ne slabše, kajti tu je pa skoro vse izključljivo v laščini.

Strankam slovenskim dohajajo skoro (99.99%) le laški dopisi. Zgodi se le redko, da pride kaj nemškega, a še takrat je na zavitku — v laščini naslov.

Ako stranke prosijo, ali pa v njih imenu — da naj se jih povablja v slovenščini — ne dobi se

snega veliko kepo naredivši, „viš no, naredel jima bodem že jaz, da potečeta!“ Potem pa je prežal na priliko. Ko se je Mabel pečala s predmetom, na katerega jo je Dudley opazil, postavil se je na sprednji sedež ter je kepo zalučal jednemu konju v glavo. Dobro je zadel in hiper je bil tudi uspeh. Srčni in prestrašeni konj je silovito odskočil, potem pa se je spustil v tek. Ker se je na ta način preplašil tudi drugi konj, dirjala sta v bližjem trenutku konja kot besna tja doli po Široki ulici, kjer so se jima nagloma na obe strani umikale nebrojne sani; kočijaž je bil izgubil vso moč nad njima.

Mej tem so v drugem delu mesta in v popolnoma različnih okolšinah neke razumne in čuvne oči opazovale različne osobe in prizore svojega obzora. Ta obzor je bil jako omejen in nikakor ne mikaven; a majhna Roza Hopova, ta ravno je bila, nahajala je marsikatero dolgo leto dovolj gradiva, da je je opazovala in premišljevala Mala prodajalnica, s katero se je nje mati sosebno preživljala, bila je v ozki ulici in veža usedenega pohištva je bila precej pod ravno uličnega tlaka. Veselo solnce je zahajalo zopet za hišo na nasprotni strani ulice in nikdar ni prišlo v temacno, kleti podobno sobo, kjer je vdova Hopova šivanke, sukanec, trakove in razno drugo malovredno blago pa ledenc (kristalnati slador) iz lastne izdelavnice prodajala.

odgovora, ampak kakor da bi ona gospoda giuna — ostaja vse pri starem.

Pri c. kr. pošti tudi ni mnogo bolje. Ako pišeš naslov na pismo v slovenščini n. pr. pošta Zagreb, kaj store? Po strani zapišejo „Monfalcone“, tako, da romski pismo skozi Zagreb v Tržič in od tam zopet v Zagreb in stranka je dobila dan pozneje, — za jeden dan prepozno.

Spol pri nas ne vemo za jednakopravnost. Celo naši narodni advokati pišo skoro vse v tujščini. Kako naj si stranke, uboge stranke same pomagajo, ker vsak korak jim prouzročuje troškov, zamere in škode? Čemu pa imamo svoje poslanke, kateri se ne zmenijo za vse to, če tudi so jim stvari najboljše znane?! Tako 'se nam godi, a moramo molčati, ker naši komandanji spe na lavorikah. Uboga slovenska para!

Iz Šmartina pri Litiji 23. aprila. (Volitev župana.) Kakor v mnogih krajih, je tudi tu dne 4. aprila bila razprtja med dvema strankama, bila je volitev novih občinskih odbornikov. Kmetska stranka volila je za starega župana, domači vaščani volili so za novega. Stari župan je Anton Lovšček, posestnik v Veliki Kovstrivnici, torej dobro uro hoda od Šmartina. Za novega župana potezali so se domači vaščani, ker je bila za vas to velika neprilika. Ker pa je 4. aprila pri občinskem odboru premagala kmetska stranka, so se domači vaščani veliko prizadigli, da bi dobili novega župana, in res, pridobili so si podobčino sv. Peter in Pavel in izvoljen je bil, dne 19. aprila gospod Ignacij Zore, hišni in zemljšni posestnik v Črnom potoku, oddajan 10 minut od Šmartina.

Star župan je 10 let županoval. Ker je dobro gospodaril, se je kmetom zelo prikupil in je bil z vsacim človekom tudi prijazen. Ker je pa dandanes veliko sovraštva na svetu, se je tudi tukaj nekaterim za malo nepriliko zelo zameril, in so si veliko prizadejali, da so ga porinili z občinskega prestola.

I. I.

Domače stvari.

† Matija Kočevar.

Danes zjutraj ob 9. uri umrl je gosp. Matija Kočevar, trgovec in posestnik na Turjaku, v 50. letu svoje dobe, po dolgem bolehanju za vodenico. V njem izgubili smo izvrstnega, v vsakem vprašanju odločnega rodoljuba in moža, ki je po svoji značajnosti in poštenosti bil pri vseh, ki so ga poznali, jako priljubljen in spoštevan. Zanimal se je za narodna podjetja, kakor malokdo in kdor se spominata njegovega iskrenega govora pri Jurčevi slavnosti v Zatičini, bode z nami vred žaloval, da smo tako rano izgubili takega poštenjaka in vedno zanesljivega somišljenika. Blag mu bodi spomin!

(Odlikovanje.) Sežanska čitalnica imenovala je bivšega okrajnega sodnika in sedanjega deželne sodnije svetnika g. M. Trnovca svojim častnim članom. Sežanci pa so mu za odhod priredili sijajen banket.

Ta prodajalnica imela je dve okni, ki sta na ulice držali. Jedno okno je kazalo vzgledke uboge zaloge vodovinega blaga, katere so tekom leta večkrat menjavali, da so kupce tembolj mikali in vabili. Nekatere tablice različnih gumbov, ki so bili že barvo izgubili ali se tekom dolgega časa pokazili, nekatere glinjene lule v prstenem lonci, ki je že dolgo bil brez ušes, semertija listi različnih bučik, predno (štrenica) sukanca ali pa koledar minolega leta so občinstvu naznajali, kaj vse se tu noter dobiva.

Razen teh izdelkov gotove vrednosti videli so se še nekateri slabi poskusi olepšav, katerih pa nikakor ne smemo prezreti, ker so bile znamenja gospe Hopove kupčije. Bili sta dve kaj debelo izdelani leseni podobi. Prva je predstavljal papigo, ki je, rumeno in zeleno pobojena, kot prav visoko roden plemenitnik nespodobno mu oblije zaničevala ter mimogredo pozivala, naj bi jo v primernejši mu okrožje prestavili. Druga podoba je bila smijoč, star in kaj ponosen pomorščak; roke je držal v strani zastavljene, noge pa, kakor bi hotel plesati; a podoba je bila, da se je vkljubu nevabljivim okolščinam hotel življenga veseliti.

(Dalje prih.)

— (Slovensko gledališče.) Z včerajšnjo predstavo končalo je dramatično društvo predstave v čitalnični dvorani ter bode do bodoče sezone na Tespijevem vozlu potovalo po deželi in pribjalo na raznih krajev predstave, katerih bodo mi zelo pogrešali, kajti vrli naši diletantje napredovali so v zadnji čas tako izdatno, da so nam njih predstave res bile užitek in krepilo. Tudi včerajšnja predstava bila je prav dobra, vreden konec dotednej sezone. V igri „Žila“, spisal Josip Marij Babo, preložil Jos. Cimperman, so gospodčna Zvonarjeva in gospodje Boršnik, Kocelj, Danilo in Šturm mlajši s svojim igranjem stekli si živahnopriznanje. V komični opereti „Pijerot in Vijoleta“ pa sta se odlikovali gospa Milka Gerbičeva in gospodčna Daneševa s svojim izbornim petjem in živabnim igranjem. Zelo ugajal nam je valček „V sladkih čutih“, ki ga je zložil g. F. Gerbič. Ker sta tudi g. Slavko (Alkofriba) in „polikinel“ dobro sodelovala, bil je efekt jako ugoden, smeha in ploskanja pa v izobilji. Gledališče bilo je zelo polno, vsled tega bilo je precej toplo. Poslavljaje se od naših vrlih diletantov, kličemo jim: „Srečno pot! Na svjedenje!“

— (Pisateljskega podpornega društva odbor) konstituiral se je v seji 23. aprila t. l. tako-le: podpredsednikom izvolil si je prof. Levec Frana, denarničarjem Petričiča Vasa in tajnikom Raiča Antona. — Pri tej priložnosti je sklenil odbor prvi poletni izlet narediti dne 8. majnika v Škaručno in sicer se odpeljo udeleževalci izleta ob 1/2 12 uri v Vižmarje po železnici in od ondot pojdejo peš v Škaručno. P. n. občinstvo opozarja se zdaj že na ta izlet. Razgovarjal se je odbor natančneje ob odkritiji spominske plošče dr. Tomanu v Kamni Gorici ter je dovolil nekej potrebnej osobi podpore.

— (Ljubljanski pohajkovalec) nam piše: Sicer mirna Ljubljana postala je v zadnji čas zelo nemirna in izzivanja vrše se tu in tam. Vi ste doslej o jednakih slučajih molčali, ker so se vršili v okviru gostilniških sob in ker ste najbrže imeli še drugih razlogov, tako da niti izgreda pri „Maliči“, kjer se je razbilo mnogo steklenic in čaš, omenili niste. Neumestno bi pa bilo, ko bi molčali ob izgredu, ki se je preteklo soboto o polunoči vršil v „Zvezdi“. Mislite si, z balkona kazinskega letelca so čaše in kozarci v tolikem številu in stakosilu v „Zvezdu“, da si ljudje, nevajeni takim projektom, niti mimo neso upali. Iz notranjih prostorov kazinskih čuli smo že marsikako rabuko, a bombardovanje „Zvezde“ s kozarci, nam je kaj čisto novega in tudi ne umejemo, kako se to strinja s tolikrat naglašano omiku, ki ima ondu baje svoje izključno stanišče. Prav draga bi nam bilo, ko bi nam kazinsko vodstvo pojasnilo to zadevo, in ko bi nemški listi, ki so o Zelenčevi slavnosti tako strupeno pisarili, tudi temu dogodku posvetili par vrstic.

— (Mirozov.) Vsled šestdesetletnice vojaškega službovanja maršala, nadvojvode Albrehta, predi domači polk danes ob 1/2 9. uri zvečer iz sv. Petra vojašnice po ulicah mestnih mirozov. Na Turjaškem trgu svirala bode godba dva komada.

— (Pred upravnim sodiščem) bo obravnavana zarad volilne pravice Celjskih hišnih posestnikov v skupini veleposestva za volitev v okrajni zastop dne 17. junija t. l., kar je v novici v št. od 22. t. m. vsled pomote izostalo.

— (Na Vranskem) so ob priliki volitve v državni zbor dne 15. aprila Celjani samo neke stare pijke z vinom in denarjem ulovili. Bil je na pr. mesar Zima iz Celja nekaj prej tam, ter je govoril: „Soll's saufen und essen so viel sie wollen, dass wir nur stimmen kriegen.“ Izven teh volila sta dr. Foreggerja seveda še okrajne sodnije pristav g. Auditor; konečno je še za dobro spoznal s nemškutarji potegniti tamošnji poštar in krčmar g. Lukočnik.

— (Popravek.) V sobotno številko urinila se je neljuba pomota. Telegram iz Celja bil je popačen in čitati se ima pravilno tako, da je bil Braslovški usnjari Gregor Apat požiganja in umora Julije Smerečnik krivim spoznan, njegova žena pa sokrivde teh zločinov nedolžno spoznana in oproščena. Gregor Apat bil je obsojen na dosmrtno težko ječo, poostreno s postom vsaki mesec.

— (Povabilo h koncertu,) katerega predijo Krški godeci in pevci v nedeljo 1. maja na vrtu g. Fr. Gregoriča. Program: 1. „Koračnica“.

